

LIST IZLAZI TJEDNO. — GODIŠNJA PRETPLATA
30.— DIN. — ZA INOZEMSTVO 60.— DIN.
OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA IX. BROJ 36.
Šibenik, 4. rujna 1938.

ADRESA UREDNIŠTVA I UPRAVE: ŠIBENIK pp. 17.
RUKOPISI SE NE VRAĆAJU. —

Opet i opet

I lani smo na ovom mjestu, baš u ovo vrijeme, iznijeli naš stav o školi i o školskom uzgoju. A često, izravno ili neizravno, i prije i poslije.

Pa je li baš potrebno govoriti često puta o jednom te istom pitanju? O pitanju, kao što je škola i školski uzgoj, potrebno je. I mora se govoriti i pisati opet i opet!

Završila je sezona ovogodišnjih euharistijskih kongresa. Redali su se: Varaždin, Koprivnica, Senj, Benkovac, Kakanj, Petrinja, Delnice, Krk, Letnica, Jajce... I na svim tim kongresima, pred tisućama oduševljenih vjernika, izglasane su mnogobrojne rezolucije, u kojima su se iznosili katolički zahtjevi za obnovu društvenoga života u katoličkom duhu. A uvijek među tim rezolucijama bila je i ona o kršćanskom uzgoju u školi.

Tako je na euharistijskom kongresu u Krku, u biskupskom sjedištu vjernih kormilara i neutrudivih boraca Mahničica i Srebrnića, sakupljeno mnoštvo živo odobrilo ovu rezoluciju:

»Katolici, u brojnim hiljadama sakupljeni na euh. kongresu u Krku, zahlijevaju odlučno od kraljevske vlade, da se iz odgoja katoličke djece u školama ukloni sve što ne odgovara nauci katoličke vjere. Zahtijevaju, da se odstrane svi oni brojni školski udžbenici, u kojima se objavljene katoličke istine potkapaju i, dapače, niječu... Zahtijevaju također, da se za katoličku djecu postavljaju nastavnici katoličke vjere...«

Tu su naglašena dva pitanja, dvije povrede osnovnih katoličkih prava: protokatoličke knjige i nekatolički učitelji.

Zašto roditelji šalju djecu u školu? Sigurno zato, da se prosvijetle, naobrazu, da spoznaju istinu. Kako je onda žalosno, kad im se mjesto utvrđene i svijetle istine nuđa crna laž, kad ih se sa ravne staze odvodi na drčave strampulice!

Za nas je katolička vjera objavljena, ali utvrđena i svijetla istina. I što je proti njoj, proti njezinoj nauci, crna je laž! A ipak se katolička nauka napada u mnogim školskim knjigama. Napada se, a katkada i niječe, Vrhovno Počelo svega: — Bog!

I, eto, takve knjige katolički roditelji moraju kupovati svojim novcima i gurati ih u ruke svoje djece! Zar nije takvo primoravanje najveći zločin, zločin nad savješću!

Slobodno je pokvarenjacima kviriti svoju vlastitu djecu, ali nikome nije dozvoljeno,

Ništa teže, bolnije ni neshvatljivije

Naš stav

Naš Učitelj Isus Krist dao je nauku koja kazuje stazu života; vodi sve do sretno vječnosti, naše konačne svrhe. On se rodio kao čovjek, On je prošao teški put zemaljskoga života zato da ljudima čini dobro i pouči ih o najvećem dobru.

Ostavio je nauku svojoj Crkvi, da ona u ime Njegovo lomi kruh spoznaje svima Adamovim sinovima, jer su svi oni, bilo koga roda i vremena, dionici dobra što ga je On krvlju svojom zaslužio.

Vrhovno načelo Njegova poslanja jest: spas duša. Od toga ne odstupa ni Njegova Crkva, čuvarica Njegove istine. Svi pothvati, sva nastojanja, sva uspinjanja konačno imaju samo to pred očima — spas duša, a tu je uključena i slava Božja.

Kršćanstvo je nauka koja vodi ljude vječnom životu. To nije ni nauka ni sistem gospodarski ili politički; tu se ne govori što, kako i koliko će ljudi proizvoditi zemaljskih dobara; ne određuje se pošto će se kupovati a pošto prodavati i na koji način izmjenjivati. Ovakva pitanja nisu pitanja kršćanske nauke kao takve. U jednu riječ rekli smo sve, ako istaknemo, da je to nauka koja vodi čovjeka duševnom napretku.

Ali, treba biti trijezan pa ne ofiće daleko, i od Isusove nauke ne učiniti ono što ona nije. Istina, kršćanstvo nije nauka koja ima u prvog crti programa pitanje kruha i odijela u onom smislu kako se to danas ističe kod skupina koje idu ostvarivanju novoga društvenog poretka, ali, da ne idemo daleko u opisivanju, dozivamo u pamet, da je Isus došao radi ljudi i za ljude koji jedu, piju i odijevaju se, da je On donio nauku za ljude koji žive životom čovjeka i da Njegova nauka upravo svoj zadatak odgoje izvršava ovdje na zemlji, drugim riječima: evanđeoska nauka ne može svoj zadatak vršiti bez ikakvog obzira na tjelesni život čovjeka.

Katolička Crkva, kao predstavica i nosilac kršćanske misli, računala slobodom čovjeka i brani slobodu čovjeka. Ne govori ona: Samo ovim putem, samo na ovaj način može se stupati stazom života. Nikada ona to ne čini.

oskvrnjivati središta katoličkih dječjih srdaca! Niko ne smije tlačiti roditeljsku katoličku savjest, ni okrnjivati roditeljska prava nad uzgojem svoga poroda!

Širite „Katolik“

Doduše, djeca posjećuju škole da se naobrazu, da steknu neku višu spoznaju o svijetu i životu. Ali ne samo zato! Jer svi, osim razuma, imamo

Ona samo kaže: Na pameti treba imati svrhu čovjeka. Tim načelom vođeni imamo usmjeriti svoje puteve i korake. To je široki okvir unutar koga možemo na različite načine raditi za svoje životne potrebe. I ako Crkva u pitanjima našega dnevnoga života daje putokaz, to ona i opet čini, da svijetu dozove u pamet poziv čovjeka, e da u tom svijetlu koraca po zemlji. Zadnje vrijeme Crkva je dala smjernice, odnosno istaknula tačke, kojih se čovjek mora držati, ako hoće, istinski, da nađe izlaz iz teškoga položaja u komu se nalazi zbog nesređenih društvenih odnosa. Ljudi koji ne misle mogu se i nasmijati, da se današnji položaj zamjenjuje boljim, ako čovječanstvo bude prošlo onom dubokom Isusovom misli: »Tražite najprije kraljevstvo nebesko — —.« To je tako nešto velika i snažna, da nema pojave koja bi mogla propisati drugi uspješniji lijek.

Crkva vodi ljude Bogu. Vodi ih ovom zemljom, našom zemljom, pa je posve razumljivo da mora voditi skrb, kako preći teškoće i zastoje na mučnom uspinjanju.

Zato nije ništa teže, bolnije ni neshvatljivije negoli odilaženje od Crkve radi teškoća života koje nas snalaze. A Crkva stvarno daje najradikalniji lijek u rješavanju svih zala.

Svaka majka obitelji nastoji svim snagama da se na mirni način riješe sporovi koji nastaju u kući. Crkva je majka svih ljudi. Razumljivo je, da će se držati majčinskoga postupka.

Ali, ako ne vrijede meke riječi majčine, dolazi oštrij postupak radi mira i dobra.

Zlo današnjice uviđa svaki onaj koji hoće da ga ljudi smatraju ozbiljnim i poštenim čovjekom. U osudi današnjega poretka nalaze se na istoj crti svi ljudi, vrstali se pod ovim ili onim barjakom. Naravno, recept je za dolazak novoga kod jednoga je ovakav, a kod drugoga onakav.

Kažu da je naš narod revolucionaran. Ako to znači, da je najodlučnije volje obračunati sa zlim, da dođe dobro, onda smo revolucionarci svi mi.

i srce, i volju. I srce treba oplemeniti, i volju učvrstiti. A zato je potreban dobar, pravilan uzgoj. Za nas je katoličke, međutim, dobar uzgoj jedino katolički uzgoj.

Iz toga jasno slijedi zahtjev: Za katoličku djecu katolički učitelji i profesori! — Nije to nikakva pretjeranost i razvikana »netrpeljivost«. To je naše katoličko pravo; a nikad se ne pretjerava, dok se traže samo svoja prava!

Ima prava kojih se možemo slobodno odreći. Ali se ne možemo odreći svojih katoličkih, vjerskih prava,

Krjni kršćanstvo i od njega odbija one koji su ga najpotrebniji, svaki koji ustvrdi da se revolucionarac u ovom smislu i kršćanin isključuju. Samo onaj koji misli i osjeća može biti revolucionaran. A takvi i vrijede. Što je ko revolucionarniji, to znači da je jače prožet velikom misli općega dobra.

To znaju kršćani, to znamo mi. Zato smo revolucionarci i ne dozvoljavamo ikomu da bude revolucionarniji od nas.

Junior

Socijalno zrnje

KOMUNISTIČKI USPJEH

Neki slovenski radnik, koji je sam okusio sovjetski »raj«, izrazio se: »Nije čudno, da se ruski narod odučio smijati... A jednom sam vidio jako vesele obraze. Bilo je to u blizini Omska, gdje sam radio. Pitaš sam za uzrok. Što je bilo? Ljudi su nešto dočuli, da će biti rat između Rusa i Japanaca. Zato je sve bilo veselo. Rat, rat! I kad nastane rat, ustati će i oslobodit će se od boljševika. Kao što su se u ratu otresli carskog apsolutizma, tako će im rat s Japancima pomoći, da se otresu boljševičkih škorpiona... Ali, prerano su se počeli veseliti. Sovjetski vlastodršci su radije sramotno progutali japanska poniženja i otresli se rata... iz straha pred sretnim državljanima, koji žele strahote rata, samo da se mogu riješiti sadašnjega zla.«

Tako priča slovenski radnik, koji sada živi u Francuskoj. I nadodaje: »Da nisam sam iskusio, ne bih mogao vjerovati, što se o Rusiji piše. Iskusiti sam morao.« — Neki drugovi koji sanjaju o ruskom »raju«, istrgnuli su mu zapiske, koje je imao i bacili u vatru.

Ovo je uspjeh ruskoga boljševizma: radije žele rat negoli komunistički zagrljaj!

I TU MORA BITI RED

U Milwaukee (Sjev. Amerika) su imali socijalno zborovanje. Nadbiskup Stritch je u svom govoru o Crkvi i socijalnom pitanju istakao: »Neophodno su potrebne dvije socijalne kreposti: praved-

a da se ne ogriješimo o najveću zemaljsku svetinju: o svoju savjest.

Uvjereni smo, da jedan ovakav članak neće riješiti ova mučna i prevažna pitanja. On može, tek donekle, probuditi po koju uspavanu savjest. A kad bude probuđena većina naših katoličkih savjesti, onda se možemo nadati da će i katolička prava biti ostvarena.

— Nije dosta samo s jednom šakom i samo jedamput lupnuti po stolu, nego s milijun šaka i po milijun puta!

nost i ljubav do bližnjega. I tu se treba držati reda: pravednost je na prvom mjestu, a ljubav tek na dođe ondje, gdje pravednost ne udovoljava. Nikad ne smijemo misliti, da tražimo od Caritas-a ono, što je dužnost pravednosti. Toga se načela drži Crkva i zahtijeva, u potrebljavajući svoju moralnu vlast, da ga uvažavaju svi vjernici u životu. Tako nudi svim narodima najbolje sredstvo za riješenje socijalnoga pitanja.

ZAKON PROTI KOMUNIZMU

Sve više ljudi i državni uvidaju opasnost, koju donosi komunizam. Tako je i u južno-američkoj državi Čile parlament primio zakon protiv komunizma. Po tom zakonu je komunistički pokret nezakonit i ujedno donosi teške kazne za svaku vrstu revolucionarne aktivnosti i propagande. Zakon sadrži i odredbu, da se zapriječiti pristup inozemskim revolucionarima.

ŽIVOT S CRKVOM

Crkveni kalendar

Nedjelja, 4. IX.: *Trinaesta nedjelja po Duhovima*. — Sv. Rozalija, djevica. Slavi se na osobiti način u Palermu. Potekla je od kraljevskoga roda. Za ljubav Kristovu prezrela je bogatstvo i kraljevske dvore i otišla u pustinju, gdje je u najvećoj pokori završila život.

Ponedjeljak, 5. IX.: Sv. *Lovro Justinijan*. Roden je u Mlecima g. 1381. Iako bogat i mlad, ostavi zaručnicu i svijet te se posveti Gospodinu. I kao svećenik i kao biskup živio je u najvećoj poniznosti i skromnosti. G. 1450 postao je prvi mletački patrijarh. Mmro je g. 1455.

Utorak, 6. IX.: Sv. *Zaharija*, prorok. Danas Crkva slavi spomen sv. Zaharije, starozavjetnoga proroka.

Srijeda, 7. IX.: *Bl. Marko Križevčanin*. Bio je naše gore list. I zato ga uz Bl. Nikolu Tavelića danas sav hrvatski narod uvelike štuje i zaviluje. Podnio je mučeničku smrt za Krista i Njegovu Crkvu.

Četvrtak, 8. IX.: *Mala Gospa ili Porođenje Bl. Djevice Marije*. Danas sv. Crkva slavi onaj sv. dan, kad je bezgrješna Djevica izišla iz utrobe sv. Ane na ovaj svijet, da nam bude majka i odvjetnica.

Petak, 9. IX.: Sv. *Dorotej i Gorgonije*, mučenici. Za vrijeme cara Dioklecijana bijahu strmoglavice obješeni, i tako stekoše krunu nebesku.

Suštota, 10. IX.: Sv. *Nikola Tolentinac*. Svojim sv. životom i propovijedima obratio je bezbroj grješnika na Božji put.

TRINAESTA NEDJELJA PO DUHOVIMA

CITANJE POSLANICE. *bl. Pavla Apostola Galačanima (3, 16—22)*. — Braćo! Abrahamu i potomku zaručnja bjehu dana obećanja. Ne veli: i potomcima, kao za mnoge; nego kao za jednoga: i potomku Tvojem, koji je Krist. A ovo velim: zavjet, koji je od Boga potvrđen, ne ukida zakon koji je postao poslije četiri stotine i trideset godina, da uništi obećanja. Jer ako je baština od zakona, već nije od obećanja, a Abrahamu je Bog darovao obećanjem. Ce-

mu dakle zakon? Poradi prestupaka dodan je, dok dođe potomak, kojemu je dano obećanje, određen po anđelima, rukom posrednikovom. Ali posrednik nije samoga jednoga, a Bog je jedan. Je li dakle zakon protivan obećanjima Božjim? Nipošto! Jer da je dan zakon koji bi mogao oživjeti, zaista bi pravda dolazila od zakona. Ali pismo sve zatvori pod grijeh, da se obećanje dade vjernicima po vjeri u Isusa Krista.

† SLIJEDI SV. EVANDELJE po Luki (17, 11—19). — U ono vrijeme kad je Isus išao u Jeruzalem, prolazio je posred Samarije i Galileje. I kad je ulazio u neko selo, sreće Ga deset gubavaca, koji stajahu izdaleka. I podigoše glas govoreći: Isuse učitelju, smiluj se nama! I vidjevši ih reče: Idite, pokažite se svećenicima! I dogodi se, dok idahu, da se očistiše. A jedan od njih vidjevši da je očišćen, povratio se slaveći Boga iza glasa; i pade ničice pred noge Njegove, i zahvali Mu; i to bješe Samaritanac. A Isus odgovarajući reče: Nije li ih se deset očistilo? Gdje je dakle ostalih devet? Nije se našao koji bi se vratio i dao slavu Bogu nego samo ovaj tudinac. I reče mu: Ustani, idi, vjera te je tvoja spasila.

ISUS — NADA NAŠA!

Deset je bilo gubavaca. Svih deset ozdravio je Isus, a samo jedan, i to tudinac, Samaritanac, došao je da Isusu zahvali. Spasitelj nam zadovoljan naređuje, da ustane, a ujedno ga uvjerava, da će samo njemu to veliko čudo biti i na vječno spasenje, jer samo on je s njim surađivao.

U evanđeoske događaje moramo da unesemo i sami sebe. Mi se dakle moramo danas smatrati onim gubavcima, koje je Isus ozdravio. Isus je došao na svijet, da sve ljude ozdravi od strašne gube. I nama je rekao: »Idite, pokažite se svećenicima! Oni nas u Njegovo ime na sv. krštenju oprašće od strašne gube grijeha. To isto čine i u sv. ispovijedi. Kao što su očišćeni gubavci morali da prinesu žrtvu zahvalnicu, tako i mi prinosimo svake nedjelje i posebno danas Euharistijsku žrtvu.

Misni je obrazac ove nedjelje posvećen obećanju, koje je Bog dao nekoć Abrahamu: »U tebi će se blagosloviti svi narodi«. Oslanjajući se na taj zavjet vjernoga Boga s pouzdanjem tražimo pomoć u nevoljama života.

Početna pjesma: U psalmu 73, koji je spjevan u teško doba babilonskoga sužanštva, psalmista plače nad razvalinama hrama i moli Boga, da u svojoj svemogućnosti kazni objesne neprijatelje svoje i naroda svoga. Popsjeća ga obećanja, što ga je učinio Abrahamu i potomstvu njegovu.

Molitva: Da postignemo Božje obećanje, potrebna nam je u prvom redu vjera, jer po nauci sv. Pavla nije sinovi obećanja samo Židovi, nego svi vjernici, jer je Bog dao Abrahamu zavjet zbog vjere njegove, pa je on otac svih koji vjeruju. Potrebno je nadalje ufanje, da će Bog izvršiti zavjet svoj, a najviše ljubav prema Božjim zapovijedima. Sinovi su Abrahamovi prema Kristovim riječima oni,

koji vrše volju Božju, a ne samo tjelesni potomci njegovi.

Poslanica sv. Pavla Galačanima raspravlja o Božjemu zavjetu, koji je dan Abrahamu. To je jednostrani ugovor, koji veže samo Boga, pa ga Bog nije nikad opozvao. Mojsijev je zakon naprotiv dvostrani ugovor, koji veže Boga i Židove. Židovi su ga prekršili, pa je prestao važiti, jer ga je jedna stranka otkazala. Medutim je onaj prvi još na snazi, jer ga Bog nije otkazao, nego važi i dalje za potomka Abrahamova, a to je Krist, odnosno mistični Krist, Crkva Božja. Po vjeri svojoj mi smo baštinci blagoslova, danoga Abrahamu.

U pjesmi iza poslanice opef odjekuje pristupni psalam, pjesma pouzdanja u Božje obećanje. — Redak uz Aleluja, uzet iz Mojsijeva psalma, govori o dobročinstvima, iskazanim brojnim pokoljenjima.

Evandjelje po sv. Luki pokazuje nam, ko su sinovi obećanja, potomci Abrahamovi, na koje se proteže blagoslov Božji. To nijesu samo Židovi, nego evo i Samaritanci, dakle svi narodi. Samaritanca Krist hvali, jer je vjerovao u Njega, pa mu je vjera pomogla. On se u Njega ufao, jer zove Gospodina u pomoć. On ga je napokon ljubio, jer se jedini dolazi zahvaliti.

Prikazanje: Psalam 30, je pjesma velikoga pouzdanja u Boga.

Prikazna molitva: Bogu treba služiti čistim srcem. Tek, kad se nam oprošteni grijesi, možemo se od Boga nadati drugim darovima.

Pričesna pjesma je redak iz knjige Mudrosti, koji govori o mani u pustinji. Mana je slika presvete Euharistije, koja je naslada i hrana duše, jer se u njoj prima sam Isus Krist.

Popričesna molitva: Krist dolazeći u našu dušu umnaža nam milost posvetnu, a često primanje svete pričesti sve više osigurava i uvećava naše vječno blaženstvo, jer u njoj dolazi k nama sam začetnik milosti.

Katoličke pobjede

NAPREDAK KATOLICIZMA U MISIJSKIM KRAJEVIMA

Kako tvrdi Mons. Caselli, šef statističnog ureda kongregacije »De Propaganda Fide«, g. 1937. bilo je u Aziji 7 milijuna 911 hiljada i 370 katolika, za 2 milijuna više negoli pred 10 godina.

U Africi se broj vjernika kroz 10 godina, naravno, podvostručio. Ima ih 6 milijuna 794 hiljade 951 katolik.

Oceania ima 2 milijuna 506 hiljada 858 katolika.

U svim krajevima, koji se nalaze u djelokrugu ova kongregacije, posljednjih 10 godina broj katolika se povećao od 14 milijuna 330 hiljada 629 na 21 milijun 143 hiljade 328!

UTJEŠLJIVA ČINJENICA

»Društvo sv. Pavla« (»Saint Paul Guild«) u Sjedinjenim Državama Sjeverne Amerike brine se za protestante, koji su se obratili na katolicizam. Go-

dišnje troši 7 hiljada dolara, a ima 7 hiljada članova. Zanimljiva je i utješljiva činjenica, da ima sada u SDSA (USA) 12 biskupa, koji su prije bili protestanti, a nakon obraćenja postali svećenici.

KOLIKO ŽRTVUJU AMERIČKI KATOLICI ZA SVOJE ŠKOLE!

Učiteljski Savez Sjedinjenih Država Sjeverne Amerike tu nedavno održao je u New-Yorku svoju godišnju skupštinu. Od 15 hiljada državnih učitelja, koji su bili prisutni, 4 hiljade ih je bilo katolika.

Na skupštini je potpredsjednik katoličkoga sveučilišta u Georgetownu o. Edmund Walsh podnio izvještaj o potporama katolika na školskom području. Iz toga izvještaja vidi se, da je katolička Crkva u Sjedinjenim Državama žrtvovala preko jedne milijarde dolara za uzdržavanje katoličkih škola. Učinila je to u uvjerenju, da je čovjeku potreban osim svjetske i vjerske izobrazba. Uzdržavanje katoličkoga školstva stoji godišnje 300 milijuna dolara, što ih Crkva svake godine žrtvuje za svoja sveučilišta.

Glavna skupština „Uzajamnosti“ u Biogradu

Prema zaključku lanjske glavne skupštine u Ninu održana je ovogodišnja glavna skupština »Uzajamnosti«, udruženja svećenika bivšega zadarske nadbiskupije, u Biogradu 24. kolovoza t. g.

Prisutno je bilo, što lično što preko punomoći, više od tri četvrtine članova. Sa skupštine su poslani pozdravi preuzv. Nunciju, preuzv. Apostol. Administratoru i preč. don F. Ivankoviću počasnom predsjedniku. Raspravljalo se o aktualnim pitanjima, koja moraju zanimati svećenike naše biskupije. Posebno spominjemo referat o našem euharističnom kongresu u Benkovcu. Prilijen je novi »pravilnik osiguravajućeg otkjeka članova svećeničkih uzajamnosti dalmatinskih biskupija sa sjedištem u Splitu« i zaključeno, da se zatraži odobrenje preuzv. Apost. Administratora za našu biskupiju, a članovi »Uzajamnosti« da se osiguraju prema primljenom pravilniku.

Bilo je primljeno više prijedloga i rezolucija o Katoličkoj Akciji, povjerenicima, potrebi pastorizacije ribara i dr.

Aklamacijom je birana ova uprava: Predsjednik don V. Rasol, potpredsjednik don I. Nikpalj, tajnik don I. Barulić, blagajnik don A. Mandić. Članovi odbora su don T. Segarić, don M. Magaš i don A. Torić. Nadzorni odbor: don F. Antunović, don A. Šoša i don S. Meštović.

Glavna skupština 1939. ima se održati koncem kolovoza u gostoljubivom franjevačkom samostanu u Karinu.

PREKO NOĆI OBOGATILI! U pokrajini Oranžu u Južnoj Africi otkrili su 200 km dugačku i 96 kilometara široku zlatnu žilu. Stanovnici tih krajeva dosad su živjeli jako siromašno, jer su se morali baviti silno napornim radom na slabo plodnoj zemlji. Sad im se sreća nasmijala, jer su za otkup zemljišta, ispod kojega se vuče dragocjena zlatna žila, dobili ogromne svote novca.

Podlistak

Među našim Križaricama

II.

Drugi dio rada među Križaricama šibenskoga okruga bio je posvećen Primoštenu i njegovim zaselcima: Kruševu i Krčuljima. Tamo su također pošle dvije delegatice (ss. Mira Dugački iz Zagreba i Nevenka Šarin iz Šibenika).

Kad su u utorak 16. VIII. te dvije sestre parobrodom stigle u Primošten, dočekale su ih domaće Križarice. U poznavanje je bilo brzo i posve naravno, a topla sestrinska ljubav brzo se razbudila. Sestre delegatice su osjećale, da ih u tim mjestima čekaju duše, koje su od svih iskrenih duša najiskrenije; duše, koje su od svih toplih duša najtoplije i najspremnije, da u punini uzvrate sestrinsku ljubav, koja im se pružala. To su sestre osjetile na prvom koraku. I bile su sretna, jer je i njih u ta mjesta upravo dovela ljubav, ljubav prema tim dragim dušama sestara seljakinja, koja je postojala već i onda, kad ih nisu pozna-

vale. Stoga su delegatice, pune oduševljenja, zamolile blagoslov s neba i krenule na posao. Trebalo je poći najprije u Kruševo.

KRUŠEVO

To je mali primoštenski zaselak. Drazesno selašće, u kojemu živi pastirski i težački puk, ljudi lijepa vanjšine, ali još ljepše nutrine. Kruševo ima svoju crkvicu, ali nema svoga posebnog svećenika, pak ni Misu ne samo svakoga dana, već ni svake nedjelje, nego tek jednom u mjesecu. Kako je tu teško živjeti bez svećenika i Svetotajstvenog Isusa te bez mogućnosti, da se često prima Hljeb jakih, Hrana duše, sama ljubav. Stoga nije mogao biti saziv Duha Svetoga u crkvi po svećeniku, nego su to sestre delegatice obavile same. Bilo je toplo i od srca. I tečaj je započeo. Održano je 7 predavanja, 2 sastanka s Malim Križaricama, sjednica odbora, zajedničke šetnje i t. d. Topla sestrinska ljubav, koja je delegatice dočekala, nije se umanjila, nego je neprestano rasla. Tako je, uz Božju pomoć, uspjelo, da su riječi delegatice padale na dobro tlo, da su te riječi bile primane otvorena srca i vedre duše. Bog će pomo-

ći, u to vjerujemo, te će ovaj tečaj donijeti trajan dobar plod.

Trećega dana trebalo je krenuti u Krčulje. Rastanak s Kruševom bio je težak. No zato je jednako srdačan bio sastanak s Krčuljima.

KRČULJI

Ovaj se zaselak nalazi u posve istim prilikama kao i Kruševo. Tu smo našli istu toplinu, žar i ljubav. Održano je usve 5 predavanja, sastanak s Malim Križaricama, glavna godišnja skupština te zajedničke šetnje.

U subotu 20 VIII. ostavile su delegatice ove drage primoštenske stanovne i zaselke, pune najljepših utisaka i najvećeg oduševljenja te su pošle u sam Primošten.

PRIMOŠTEN

Tečaj u Primoštenu je započeo u nedjelju 21. VIII. zajedničkom sv. Pričešću Križarica iz Primoštena, Kruševa i Krčulja te sazivom Duha Svetoga.

U Primoštenu su Križarice vrlo marljive i oduševljene te vrlo lijepo rade pod vršnim vodstvom svoga zauzetnog duhovnika vlč. don Ive Grigureva.

Predavanjima delegatice (ss. Mire

Dugački iz Zagreba i Marije Bakija iz Šibenika) prisustvovala su toga dana ne samo Križarice iz Primoštena, nego i one iz Kruševa i Krčulja.

Poslije podne toga dana posebni motor »Lovac« doveo je u Primošten Križarice iz Šibenika, Zlarina i Vodica pod vodstvom duhovnika šibenskoga okruga preč. don Ante Radića, te duhovnika zlarinskih Križarica preč. don Srećka Pavića i vodičkih Križarica vlč. don Srećka Diomartića, da skup s Križaricama iz Primoštena, Kruševa i Krčulja održe zajedničko križaričko zborovanje te se oduševje za nove borbe i pobjede.

Doček je bio srdačan i svečan. Razdraganost, oduševljenje i zanos odrazivali su se i čitali na svim licima. U takvom raspoloženju lijepa i brojna povorka Križarica uputila se najprije put župske crkve na blagoslov, a zatim u Katolički Dom na svečano zborovanje. Velika dvorana Doma je bila dupkom puna naših djevojaka i žena. Sve nijesu mogle ni stati, pak su mnoge morale ostati vani.

Vedro i razdragan raspoloženje Križarice povećalo je dražesno i oduševljeno pjevanje Malih Križarica iz Primoštena i Križarica iz Zlarina te za-

Širom svijeta

BESMISLENE TVRDNJE O KARDINALU INNITZERU. Bečki nadbiskup kardinal Innitzer, kako javlja praška »Deutsche Presse«, poslao je u Englesku oštar protest radi lažnih vijesti o tome, kao da on tobože kani osnovati neku od Rima odvojenu crkvu. Ovaj austrijski crkveni natpastir među ostalim kaže: »Zaista je nevjerojatno, što sve mogu učiniti neki novinari. Čovjek je upravo bespomoćan. Ja sam zahvalan listu »Deutsche Presse«, što je odmah oštro odbio te besmislene tvrdnje.«

HITLER PREGLEDAVA UTVRDE. Hitler je prošlih dana na francusko-njemačkoj granici u pratnji 8 generala izvršio pregled svih utvrda i fortifikacionih radova.

USPJESI ŠPANSJOLSKIH NACIONALISTA. Za operacija tokom posljednjega tjedna španjolski nacionalisti su saharanili ukupno 1903 palih neprijatelja. Broj zarobljenika popeo se na 4602. Zaplijenjeno je 86 mitraljeza, više tankova i raznoga drugog materijala. Za zračnih borba oboreno je 48 neprijateljskih aviona. Na estremadurskoj i toledskoj fronti zauzeto je 13 mjesta s 350 četvornih kilometara zemljišta. Protuofenziva crvenih kod Zujara imala je slabijeg uspjeha. Crveni su napredovali samo 5 kilometara u dubinu. No tom prilikom imali su znatnih gubitaka.

RAT U KINI. Poslije 26-satne borbe japanske čete zauzele su vrlo važne položaje na liniji željezničke pruge Hopei — Sangčan. Zauzele su također i Hvansau, sjeveroistočno Hankau-a, koji položaj je vrlo važan za strateškog gledišta.

NOVA VRST MOBILIZACIJE. Veliki ovogodišnji njemački manevri posvema su neobični. Trajat će svega 12 tjedana, a odigravaju se većinom u blizini češke granice. U inozemstvu su uvjereni, da ovakvi manevri moraju napraviti veliki zastoj u industriji i poljodjelstvu. Stoga se pitaju, nije li ta mobilizacija za manevre samo zgodna izlika, da se iznenada napadne Čehoslovačka. No to je jedva vjerovatno, jer Njemačkoj nije dosta spremiti vojsku uz čehoslovačku granicu, nego, za slučaj sukoba, mora računati i s francuskom granicom, a možda i s drugim kakvim granicama. Svakako je neobično to, što kod manevra ne sudjeluje samo vojska, koja je sada u vojarnama, nego većinom pričuvnici.

MAJKE RADNICE NATRAG U OBITELJSKO SVETIŠTE! U Parizu je osnovano posebno društvo, koje s godišnjim podacima i izvještajima iz svih država radi na tomu, da se majke radnice za ljudski napredak opet vrate natrag u obiteljsko svetište i time posvete mužu i djeci.

»JEDINO POD SILOM!« Vatikanski »L' Osservatore Romano« pod naslovom »Jedan dokaz« donosi: Iz Rottenburga stiže vijest, da je u utorak 24. VIII. t. g. biskupu od Rottenburga bio predan nalog policije iz Stuttgarta, kojim mu se zabranjuje boravak u njegovoj biskupiji i naređuje mu se, da se preseli u Freiburg. Biskup, prije nego što je napustio svoje mjesto, sabrao je kaptol i izjavio, da popušta jedino pred silom.

SILNO NEVRIJEME U MILANU. U Milanu u Italiji prošlih dana vladalo je takvo nevrijeme, da je pucnjava gromova bila nalik neprekidnom bombardiranju. Šteta je ogromna.

Neka se znal

Neopravdani prigovori

U zadnje vrijeme, baš kada se silni pojedinci okušavaju mjeriti sa katoličkom Crkvom, javljaju se sve češće po nekataličkim novinama članci, u kojima se brani vrhovna institucija. Tako je i nedavno izišao u engleskom listu »Daily Mirror« članak, koji je svratio na sebe pozornost cijele svjetske štampe. Radi njegove važnosti prenosimo ga u cijelosti:

»Osamdesetogodišnji starac, koji živi izvan svjetskoga Rima, duhovni je poglavar 330.000.000 ljudi i žena. To je najveća kršćanska grupa na svijetu. S pravom se može dopustiti, da voda tako silnog tijela, ima pravo protestirati, kad se njihova vjera progoni i dovodi u opasnost. Za svakog katolika i za svakog kršćanina ima križ veće značenje nego kukasti križ. Kukasti je križ nešto vremenito i narodno. Križ je pak nešto duhovno i nadnarodno. Kada je prije nekoliko dana papa izrekao svoje žaljenje, što se je na blagdan pravoga Križa vijao u Rimu kukasti križ, uzlarmala se Musolinijeva štampa, da je opasno Križ Kristov uzeti u ruke kao oružje. Odjek se tog Musolinijevog odgovora čuo po cijeloj Evropi, tako da se je čak i po malenim engleskim mjestima našlo ljudi, koji su pitali: »Zašto se papa miješa i u te stvari?« Što bi međutim ti radznalci načinili, da su oni na papinom mjestu?«

Bjesni na pr. rat u Španjolskoj, katoličkoj zemlji. Ubija se ljude, žene i djecu, kao i u svakom ratu. Šuti li papa o tom, tada se veli, da je slabiji, ako pak progovori, govore, da se nameće. Njega se u svakom slučaju napada, njegov položaj zbilja nije ugodan. U Španjolskom slučaju papa je smatrao potrebnim da govori. Pred kraj marta on je već po drugi put otvoreno protestirao što se bombardiraju slobodni gradovi, i — naravno, svi su ga oni, koji ga napadaju da previše štiti, odmah napali, da

previše govori. Međutim, ako je iko u oba slučaja imao pravo, to ga je imao papa.

Običan je prigovor, da se papa miješa u politiku. Svako tko je studirao njegova pisma, zna, da on ne želi zalaziti u politiku. Njegova je služba vjerska; On se mora starati za duhovno dobro 330.000.000 ljudi. Ali kada politika škodi duhovnoj dobrobiti tih ljudi, tada njegova služba traži, da se on umiješa. Da, tada on uistinu mora raditi. Nije papa onaj koji se u politiku miješa, nego politika zadire u duhovno-vjersko područje.

S istim bi sep ravom moglo reći za farmera, koji se brine oko svoga stada, da se miješa u stvari koje ne spadaju na njega. Lako je veoma prouzročiti štetu s kritikom. Ali kad bi ste vi morali biti na njegovom mjestu zanima nas kako bi izgledao vaš plan poboljšanja svijeta.

U Engleskoj je protestantizam državna vjera. Da ste vi protestant i da vašu vjeru napada parlament ili tko drugi, zar biste vi očekivali, da će nadbiskup od Canterburija-a šutjeti ili napustiti svoje stado? U tome su katolici i protestanti sigurno jednaki. Zar si ne biste vi, kao priznati vjerski vođa u te tri države, tražili pravo, da protestirate? Što više zar ne biste željeli da takav protest bude i zapovijed?

Odvraćati?

Moliti?

Javno žigosati barbarstvo?

Papa je sve to činio! I radi toga ga se toliko kritizira.

Ima pak ljudi koji su skloni drugom ekstremu i kažu: Zašto papa ništa ne poduzima? Pa što za Boga miloga ovi očekuju da radi?

Zar da naredi da Musolinija uhvate? Ili da Hitlera zatvori u koncentracioni logor?«

Sporazum talijanske Katoličke Akcije i fašističke stranke

Vatikanski »L' Osservatore Romano« donosi ovo saopćenje agencije »Stefani«: »Sekretarijat Narodne fašističke stranke primio je predsjednika Središnjeg ureda talijanske Katoličke Akcije s kojim je razgovarao o odnosima između Stranke i Katoličke Akcije.

Zaključeno je, da se imaju održavati sporazumi zaključeni u rujnu g. 1931.

Sporazum, koji je spomenut u saopćenju, a koji je bio potpisan 2. rujna 1931. sastoji se od ovih točaka:

1. Talijanska Katolička Akcija je bitno dijecezanska i ovisi neposredno od biskupa, koji bariju lajičko i svećeničko vodstvo. Neće moći biti izabrani vodama oni, koji su pripadali strankama protivnim režimu. U skladu sa svojim ciljevima vjerskog i vrhunarnog reda Katolička Akcija se ne bavi politikom i u svojim vanjskim organizacijskim oblicima se uzdržava od svega onoga što je svojstveno i tradicionalno političkim strankama. Zastava lokalnih društava Katoličke Akcije bit će nacionalna zastava.

2. Katolička Akcija u svome programu nema osnivanje strukovnih društava i sindikata, pa prema tome nema sindikalnih ciljeva. Njezina interna strukovna društva, ko-

ja sada postoje i prilagodena su zakonu od 3. travnja god. 1926. osnovana su s isključivo duhovnim i vjerskim ciljevima i nastojat će, da pravno priznati sindikat sve više odgovara načelima suradnje klasi i socijalnim i nacionalnim ciljevima, koje u našoj katoličkoj zemlji država nastoji promicati sadašnjim uređenjem.

3. Omladinska društva Katoličke Akcije zvat će se »Omladinska društva Katoličke Akcije«. Ova društva će imati legitimacije i značke, koje strogo odgovaraju njihovim vjerskim ciljevima. Ta društva neće imati drugih zastava osim nacionalne i vjerskih stjegeva.

Mjesna društva će se sustezati od bilo kakove tjelovježbene aktivnosti ograničujući se samo na priredbe za odmor i odgoj u službi vjerskim ciljevima.

Ovim informacijama, koje se odnose na sporazum sklopljen već u rujnu god. 1931. možemo nadodati, da su prema nedavnoj autoritativnoj i izričitoj garanciji također i druge točke, koje su ispitivane, s obzirom na odnose Katoličke Akcije i Narodne fašističke stranke jednako razjašnjene. Na poseban način je izjavljeno, da ne postoje ograničenja ni rezerve istovremenoj pripad-

nosti Katoličkoj Akciji i Narodnoj fašističkoj stranci kad se radi o vodama s jedne ili s druge strane i da, dosljedno, nedavni slučajevi radi tobožnje inkompatibilnosti takovog dvostrukog pripadništva imaju biti odmah in integrum povraćeni u prijašnje stanje.

Ovo saopćenje je, kako se vidi u vezi sa sporovima, koji su nastali između Katoličke Akcije i fašističke stranke naročito u povodu rasističke agitacije i uopće kao posljedica kulturne suradnje između Italije i Njemačke. Kako je poznato, crkveni krugovi su se energično oduprli rasističkim zabudama a sam sveti Otac je odlučno i javno zabacio te zablude. Kad je došlo do polemika u štampi, jedan dobar dio članova Katoličke Akcije povratio je članske karte fašističke stranke. Negdje je vršen i pritisak u tome smjeru, a negdje je to bila demonstrativna mjera. Ukratko, izgledalo je, da će se ponoviti događaji iz godine 1931. Međutim je izmjenom gledišta došlo do spomenutoga sporazuma, u kojemu je mučki sadržano obećanje, da će u Italiji rasistička propaganda ostati u granicama kršćanskoga morala. K tome je spćeno, da je ovaj sporazum potvrđen s najvišeg mjesta. I jedno i drugo se razabire iz dviju notica vatikanskog lista »L' Osservatore Romano«.

Prva bilješka je objavljena u broju od 24. kolovoza pod naslovom »Listajući novine«, a glasi:

»Komunikej, koji je objavljen u subotu u novinama o odnosima između Narodne fašističke stranke i Katoličke Akcije u nedjelju je komentiran od lista »Voce d' Italia«. Budući, da je u saopćenju istaknuta nepolitičnost Katoličke Akcije i budući, da po komentaru toga lista »tema o rasizmu pripada posve i samo politici«, koja je »izvan svake kontrole i cenzure Crkve« i odatle se dolazi do zaključaka, koji nisu rečeni, ali koji su prozirni a sabrani su po stranim listovima na pr. »Berliner Tageblatt«, »Deutsche Allgemeine Zeitung«, »Matin«, »Journal«, »Times« — i reproducirani u talijanskim listovima. Tamo je rečeno, da je Katolička Akcija priznala granice svoje akcije da »nedavno nije poštivala integritet« te granice, da se »Crkva niti itko u njezino ime ne smije miješati u rasizam«, da je »Vatikan pristao, da ostane izvan toga«, da »od sada unaprijed Katolička Akcija neće zauzimati svoje stanovište« prema tim pitanjima.

To su fantastični zaključci isto kao što su i premise. Dosta je spomenuti, da rasizam kako je komentiran od sv. Oca nije »politička tema«, nego opasnost za veliku ljudsku i kršćansku obitelj, da je to tema u biti duhovna, moralna, vjerska, a prema tome je predmet pastirske brige sv. Oca i Crkve.

Prema tome je jasno, da će se sa strane Crkve i insistirati na pobijanju rasizma pa je sigurno, da će to morati biti predmet utanačenja između Katoličke Akcije i fašističke stranke. Bez toga nebi moglo doći do isticanja kompatibilnosti pokrivanja važnih mjesta u stranci sa članstvom Katoličke Akcije i obratno.

Da je spomenuti sporazum potvrđen i od najviših mjesta svjedoči bilješka u »L' Osservatore Romano« od 25. kolovoza. Tamo čitamo:

»Poslije nekoliko fantastičnih tvrdnja o navodnoj političkoj djelatnosti Katoličke Akcije i katoličke štampe »Regime Fascista« »precizirajući« piše: »I ne kažemo ovo naprasno. Na to nas ovlašćuje »L' Osservatore Romano«. U stvari ovaj list nije objeloda-

nosni govori predsjednice okružja s. Dobrile Bujas (»Sestra prama sestrici«), koja je i vodila zborovanje, s. Nevenke Šarin (»Euharistija — život i snaga naša«), vlč. don Ivo Grgureva (»Vjersko neznanje i znanje«), s. Mire Dugački (»Bl. Djevica Marija i ljubav Križarica prema sv. čistoci«) i preč. don Ante Radića (»O Katoličkoj Akciji, križaričkom pokretu i apostolat Križarica«). Govori su dakle bili iz različnoga područja, ali svaki od njih je uspio, da raspali i osvoji ova mlada srca. Ovo zborovanje utislo je u ta srca nezaboravne brazde. Još su bile i tri uspjele deklamacije: Male Križarice iz Primoštena s. Sonja Hujev, Križarice iz Vodica s. Kate Pelajić i Križarice iz Zlarina s. Milene Orlov. Zborovanje je završeno oduševljenim pjevanjem naše himne i molitvom.

Ostalo je još malo vremena za sestrinsko upoznavanje i razgovor, a onda se s pjesmom na ustima i oduševljenjem u srcu moralo rastati. I taj rastanak je bio nadasve topao, srdačan, upravo nezaboravan.

Zahvaljujemo posebno Bogu za ovaj dan, koji će, kako se pouzdano nadamo, dati svim fim našim dobrim

djevojkama mnogo poticaja, da zacrtnom stazom neustrašivo kroče naprijed.

Slijedeća dva dana nastavio se rad u Primoštenu. Održano je 8 predavanja, odborska sjednica, 2 sastanka s Malim Križaricama i t. d. Zaključak tečaja bio je posebno svečan. Govori voditeljice tečaja s. Jurke Hujev, vlč. don Ivo Grgureva, delegatice s. Mire Dugački i duhovnika okružja preč. don Ante Radića dali su posljednje pobude.

U utorak i srijedu Križarice su imale svoju posebnu Misu, preko koje im je preč. don A. Radić održao propovijed. Zadnjega dana u 4,30 ujutro oko 50 mladih djevojaka zajedničkom sv. Misom i pričesti zapečatilo je one brojne dobre odluke, koje su za tih dana stvorene. Ispjevala se još topla zahvalnica Svevišnjemu, i tečaj je završen.

Rastanak je bio težak, ali popravljen poklikom: »Doviđenja slijedeće nedjelje u Tijesnu!« — bio je mnogo lakši.

Za svaki korak svoga rada moraju delegatice dati toplu hvalu Gospodinu, koji ih čuva, vodi i pomaže!

Križarica

Zašto je pokrenut HOB?

OSNOVNA NAČELA MARKSIZMA (KOMUNIZMA) — to je naslov šestoga sveska HOB-a. Brošura je maloga formata, otisnuta na 48 str., cijena 2 din. Napisao ju je dr. Ivo Guberina, pokretač Hrvatske omladinske biblioteke (HOB).

Ljudi kažu da su neka sela naše žibenske okolice komunistički »zaražena«. Da li je to tako ili ne, puštamo da ljudi stvaraju zaključke. Ali ističemo, da se najčešće natakne crvenu kapu i onomu koji je nikako ne će, a još češće onomu koji uopće ne zna kako ona pravo izgleda. Ali, da se čuje u četiri oka i više riječ: komunizam, komunisti, marksisti, to priznajemo.

Naš svijet je zadnjih godina silno pogođen ekonomskim krizama, a i nepogodama vremena. Nema govora: ekonomski je upravo stradao. A svak neka po sebi sudi, pa prizna i shvati, da gladan želudac ne će da zna za razloge. I ide puno daleko, pogotovo za onim koji obećaje mnogo. Mi bismo na prste nabrojili sve one naše ljude, koji bi htjeli i slušati, a kamoli se trudili drugomu prepriča-

vati o ljepoti komunističke misli, samo kada bi bili osigurani onim što im je za život potrebno. Mi smo duboko uvjereni da bi tada naš čovjek i sam, bez ijednoga nagovora, dao po prstima onomu koji bi se razmahivao s komunizmom. To je tako daleko od naše narodne duše, da je smiješan, uzaludan i nikako zahvalan posao za sve one koji bi svim silama htjeli i nastojali prodrijeti s komunizmom u našim krajevima. Mi smo o tome uvjereni.

A ko ovako nije disponiran, biće nepravedan u sudu, što ga izriče o »crvenilu« našega sela. I ako bude samo strijele sipao na ljude koji nešto o tome čuju, prisluhnu i porazgovore se, učiniće gore. Mi treba da budemo uvjereni, da nijedan čovjek na kugli zemaljskoj svijesno sebi zlo ne čini. Ako naš čovjek progovori o komunizmu, budimo otvoreni, to je on čuo ili čitao da je u tomu spas radnoga naroda. A razumniji naš čovjek, bio sa školom ili bez nje, koji u komunizmu ne vidi dobro, nego kulu u zraku, a moralno zlo, griješi, ako se nakostuži kao jež, čim čuje samo riječ komunizam.

On mora pristupiti takvomu čovjeku, skupini i mirno i hladno bis-

nio ni retka o nedavnom razgovoru između Tajnika Stranke i predsjednika Katoličke Akcije. Iz toga list zaključuje ovu dilemu: ili se stramimo saopćenja ili mu ne damo važnosti.

Međutim komuniquej, koji donosimo na prvoj strani nije kod nas objavljen prije radi jasnoga razloga što »nedavna autoritativna i izričita garancija«, o kojoj se govori u komuniqueju nije bila dana nego tek kasno navečer 22. ovog mjeseca.

Jeli prema tome list Regime Fascista govorio naprasno, neka prosude čitatelji.

Prema tome je sporazum popraćen sa svim potrebitim garancijama, pa se može očekivati, da će polemike u štampi o tome predmetu brzo prestati.

Iz naših krajeva

ZAGREBAČKI NADBISKUP OZDRAVIO. Zagrebački nadbiskup preuzv. dr. Alojzije Stepinac osjeća se veoma dobro. Već je posve izvan kreveta i služi sv. Misu u kapelici bolnice Milosrdnih sestara. Ovom njegovom ozdravljenju uz njegovo svećenstvo i vjernike radujemo se i mi te zahvaljujemo Bogu, što ga je sačuvao.

REKONSTRUKCIJA VLADE. Uvažene su ostavke, koje su podnijeli: ministar trgovine i industrije dr. Milan Vrbanić, ministar vojske i mornarice armijski general Ljubomir Marić i ministar za fizički odgoj naroda dr. Vjekoslav Miletić, i stavljani su na raspoloženje. Mjesto njih su postavljeni: za ministra vojnog i mornarice Milutin Nedić, načelnik glavnog generalštaba; za ministra trgovine i industrije ing. Nikola Kabalin, narodni zastupnik; za ministra fizičkog odgoja naroda dr. Mirko Buić, gradonačelnik grada Splita i istaknuti sokolski radnik.

OSTAVKA BANA DRA RUŽICA. Ban savske banovine dr. Viktor Ružić zahvalio se na banskoj službi. Buduć još nije imenovan novi ban, dužnost je predao pomoćniku bana dru. Stanoji Mihalđiću, koji je imenovan vršiocem dužnosti bana.

U BOJ PROTIV PSOVKE! Hrvatski katolički muževi i žene u Zagrebu izdali su vrlo energično sastavljeni letak protiv naše velike narodne sramote — psovke. U tom se letku najprije konstatira, kako se mnogo kune u našem narodu, i to na svim mjestima, u svakoj radionici, na polju, u prevozilima, uredima itd. Ljudi psuju ne samo od srdžbe i žalosti, nego i iz čiste objesti i razuzdanosti. Ovome se zbilja već jednom mora stati na kraj. Oni, koji uridaju, kolika je sramota po naš narod ovakav prostakluk, moraju naprosto provesti bojkot svih tih prostaka, koji ne će da se poprave. »Ako želite sreću i blagostanje — veli letak — sebi, svojoj obitelji i hrvatskom narodu, onda tjerajte od sebe psovača, ne dajte mu nikakva zaposlenja ni rada, ostavljajte radnje i lokale, gdje se kune i psuje, ne dajte svoj teško stečeni novac nevrijednima. Javne psovače predajte odmah redarstvenim organima, da ih privedu na sud po § 162 našega krivičnog zakona. Namještenike, koji pred Vama kunu, prijavite odmah njihovim šefovima. Imademo dosta poštenih i vrijednih ljudi, koji čekaju namještenje.« — Bilo bi zbilja korisno, da se takve oštre i odlučne mjere protiv psovača počnu svuda primjenjivati.

friti pojmove. U tomu će se pokazati zreo i pametan, a i najbolji dobročinitelj, ako se ne ljuti ni ne vrijeđa, pa čuo ne znam što.

Evo ovakav stav je zauzeo i HOB, koji je namijenjen u prvom redu svijetu našega kraja. I u ovoj brošuri dr. Guberina ne psuje i ne grdi, ne proklinje i ne osuđuje, nego iznosi tri temeljna načela Marksove nauke (višak vrijednosti, koncentracija kapitala i historijski materijalizam) i staloženo ih iznosi i pobija. Za knjižicom će posegnuti naši omladinci, ali bi je trebalo pročitati i svaki onaj koji je nešto čuo govoriti o komunizmu, ili u komunizmu gleda samo dobro i istinu.

Bolje je kad imaš posla sa svijetom koji je, kako se reče, malo revolucionaran. Znači da nije budala niti će ikomu dozvoliti da s njim postupa kao s budalom. Nisu naši seljaci budale, što se interesiraju za društvena previranja, nego su pokvareni oni koji im to prebacuju, i vrijeme je već jednom, da ne bude gladan i go onaj koji daje i pšenicu i vunu. Samo, jedno nikada ne smiju ljubitelji naroda našega, sve od malih do najvećih smetnuti s uma, a to je: ako potok nakreneš na kolo, okrećeće mlin; ako

„Bog živi“ — 300 dana oprostâ

Sarajevski »Katolički Tjednik« od 21. VIII. t. g. donosi u podlistku ovaj članak, koji prenosimo u cijelosti:

»Nekima izgleda križarski pozdrav »Bog živi!« previše moderan, a premalo pobožan. Zamislimo li se ipak malo dublje u njegovo značenje, bit će nam jasno, da je taj pozdrav ne samo izljev obične vjere u Boga, već i manifestacija žive želje, da nam Bog bude i svijesno alfa i omega, početak i svršetak svega našeg i htijenja i djelovanja. Značenje je toga pozdrava napose danas, u doba sve agresivnijega komunističkog bezboštva, nadasve veliko.

I stoga su sva križarska srca neobično živo zakucala, kad su saznala za jednu veliku duhovnu blagodat Svete Stolice. Sv. Stolica je naime pred kratko vrijeme, zauzimanjem prosvjetnog referenta Vel. Križ. Bratstva, preč. g. Doh. Jose Felicinovića, konzultora zadarske apostolske administrature u Pagu, podijelila križarskom pozdravu »Bog živi!« iste duhovne povlastice, kao što ih ima i pozdrav »Hvaljen Isus!«, — t. j. 300 dana oprostâ svaki put i jedamput mjesečno potpun oprost — uz obične uvjete — onome, koji tim pozdravom redovito pozdravlja.

Donosimo ovdje tekst molbe preč. g. Don Jose Felicinovića i odgovor Henrika Rose D. I.

»Sveti Oče!

Don Jose Felicinović, konzultor apostolske administrature (bivše zadarske nadbiskupije), prosvjetni referent Hrvatske Mladeži Katoličke Akcije »Križari«, prostr pred nogama Vaše Svetosti, ponizno moli slijedeće:

»Organizacija Hrvatske Mladeži Katoličke Akcije Križari (ce) sa oko 50.000 članova(ce), organiziranih u svim hrvatskim zemljama, pozdravljaju sa »Bog živi!«

Ovaj pozdrav odzvanja po stotinu hiljada puta na dan u školama, na poljima, u radionicama, na moru.

Kao prosvjetni referent gorespomenute

organizacije, i u ime generalnog duhovnika kanonika Mons. Dr. Beluhana i predsjednika svih Križara gosp. advokata Dr. Ivana Protulipca ponizno molim Vašu Svetost, da bi obdarila ovaj pozdrav svim onim oprostima, koji su podijeljeni pozdravu »Hvaljen Isus!«.

U Pagu (Dalmacija), 29. lipnja 1938. U uspjehu te molbe obavijestio je preč. g. Don Josu Felicinovića isusovac vlč. o. Henrik Rosa ovim pismom:

»Papinski Zavod Pio Brazilijski

Via Aurelia, 195—A

Roma — 145.

7. srpnja 1938.

Predragi Don Felicinović!

Nalazim se ovdje, da za kratko zamijenim o. duhovnika. Veoma sam daleko od centra Rima, no ipak sam najhitnije izvršio Vašu želju (da naime stigne odgovor za Križarski logor — naša opaska). Osobno sam otišao kod Sv. Penitencijarije i zamolio sam za Vašu stvar tajnika.

Dobili ste povoljno rješenje. Riječi na Vašoj molbi (cfr. Raccolta 1938 br. 627) znače dozvolu već danu pod br. 627 ovom pozdravu, a napisao ih je vlastoručno sam Tajnik Sv. Penitencijarije, pa Vam zato povraćam memorijal kao svjedočanstvo de visu. Stvar je riješena, drugo ne treba.

Pozdrav »Bog živi!« odbaren je sa 300 dana oprostâ za svaki put, kad ga se izusti, a potpuni oprost svaki mjesec za onoga, tko ovim pozdravlja.

Vi dakle možete najaviti Vašoj mladeži i svima, da Križarski pozdrav ima sada jednake duhovne oproste, kao što i »Hvaljen Isus Krist!«.

Srdačno Vas pozdravljam; želim Vam svako dobro i preporučujem Vam se.

Uvijek Vam odani u Kristu

Henrik Rosa D. I.

Križari će se i Križarice odsede još radosnije i još revnije međusobno pozdravljati sa svojim krasnim križarskim pozdravom, koji je, eto, naišao i na najviše priznanje u Katoličkoj Crkvi.

Život Šibenika

PREUZV. BISKUP U BIOGRADU. U prošlu nedjelju preuzv. biskup bio je u Biogradu n/m i tu je blagoslovio zabavište č. s. »Predragocjene Krvi« iz Banjaluke, koje su i u ovom mjestu započele svojim blagoslovljenim radom. Povratio se u ponedjeljak.

NOVI KANONIK. Ovih dana imenovan je za kanonika stolnoga kaptola preč. dr. Ante Zorić, dosadašnji biskupski tajnik i rektor biskupskog sjemeništa. »Katolik« sr-

dačno čestita preč. gospodinu na ovom visokom odlikovanju.

NOVA OPCINSKA UPRAVA. U subotu 27. pr. mj. bivši dosadašnji općinski predsjednik g. Marko Bačinić i potpredsjednik g. Ante Tambača predali su dužnost novom predsjedniku — starokatoliku Peri Sunara i potpredsjedniku — starokatoliku u Milivoju Grubišiću. Novi predsjednik, kao i potpredsjednik su starokatolici. Prvi je prešao na starokatolicizam 25.

SVOJ K SVOME!

SVOJ K SVOME!

Čast mi je obavijestiti gg. župnike te cij. crkvene bratovštine i samostane, da u svojoj tvornici izradujem voštane svijeće iz najboljih voštanih surogata, koje se ne krive ni u najvećoj vrućini, lijepo gore te ne kaplju niti dime, za što imam mnoga priznanja i jamčim.

CIJENE BEZ KONKURENCIJE!
TVORNICA VOŠTANIH SVIJEĆA NIKO JURAS-ŠIBENIK

Hrana duše

»KALENDAR GOSPINE KRUNICE« za god. 1939. već je izašao. Sadržaj mu je zaista i obilan i odličan, oprema prvorazredna, ilustracije mnogobrojne. Stivo poučno, zanimljivo, zabavno. Pjesme i umjetničke i pučke. Dopisi, informacije, vijesti ne samo iz domovine, nego također iz tudine. U novogodišnjem kruničarskom kalendaru provedene su i neke dopune u skladu sa smjerm kalendaru. Uz rimokatolički dodan je i grkokatolički kalendar i t. d. O svemu o vome uvjerit ćete se, kad dobijete u ruke naš kalendar. Cijena kalendaru ostaje ista kao i prošlih godina, t. j. samo Din 10 po komadu (i 1 Din za poštarinu). Kalendar-ski povjerenici za svakih 10 rasprodanih komada dobivaju jedan na dar. Požurite s narudžbom! Adresa: Uredništvo i Uprava »Kalendarâ Gospine Krunice« — Zagreb, Maksimir, Kažotičev trg 4.

NAJSTARIJI ČOVJEK NA SVIJETU.

Prema podacima engleskoga naučnika g. Džona Harisa najstariji čovjek na svijetu je jedan crnac iz južne Afrike, koji ima 140 godina. Zanimljivo je, da je ovaj crnac izgubio samo jedan zub i da je potpuno zdrav. Najzanimivije je pak to, da ima kćerku od 16 godina.

V. 1931., a drugi 17. IV. 1930.

Ako još nijesi, molimo Te, da odmah danas podmiriš pretplatu! — Tvoja pretplata je jedino sredstvo, koje izdržava naš »Katolik!« Ako možeš, dodaj tom prilikom još i mali darak za fond našega »Katolika!«

† IVAN MILIĆ ŠTRKALI. U noći prošle nedjelje naglo je preminuo g. Ivan Milić-Štrkalj, činovnik sreskog načelstva. Pokojnik je više godina pobolijevao od šćerne bolesti. Nagla smrt vrloga pokojnika bolno se dirnula cijeloga građanstva, jer je pokojnik uživao opće simpatije radi svo-ga takta, finese i plemenitosti srca. Dobri pokojnik bio je vjernik u pravom smislu riječi. Najsavjesnije vršio je svoje katoličke dužnosti, pa smo ga često puta vidjeli, kako bez obzira pristupa stolu Gospodnjemu. Prilikom smrti činovništvo sreskoga načelstva izdalo je osmrtnicu, a na zgradi srca vijala je crna zastava. U ponedjeljak bio mu je priređen dostojanstven sprovod uz veliko učešće građanstva, a zatim furgonom prevezen je u Drniš i ukopan u obiteljsku grobnicu. Moleći od Gospodina pokoj njegovoj duši, uciviljenoj rodbini naše najiskrenije saučesće!

NAPADAJ IZ ZRAKA. U prošlu nedjelju izvršen je u Šibeniku od 11 s. do podne pokusni napadaj iz zraka. Napadaj najvjestila je pucnjava topova, sirene i zvonjavanja zvona. Za vrijeme napadaja sav je promet bio obustavljen, a građanstvo se moralo skriti u najbliže sklonište.

LOV SRDELA. Ovih zadnjih dana biva sve obilniji lov srdela, tako da je jednoga dana osvanulo na ribarnici do 600 kgr. sdela.

KONCERAT »TUROPOLJCA«. Hrv. kat. pjevačko društvo »Turopoljac« iz Vel. Gorice održalo je u prošlu nedjelju koncert na trgu pred katedralom. Nažalost radi pljuska kiše samo jedan dio programa bio je izveden.

RED SV. MISA NA MALU GOSPU U VRPOLJCU. Ujutro u 4 s. prva sv. Misa, propovijed i dijeljenje sv. pričesti. Zatim u 6, 7.30 i 8.30 tihe sv. Mise. U 10 s. lekcije. U 11 s. pjevanja župska sv. Misa i propovijed. Iza sv. Mise blagoslov sa Presvetim.

OTVOR OSNOVNIH ŠKOLA. U četvrtak 1. t. mj. sve osnovne škole u gradu započele su novu školsku godinu sv. Misom i sazivom Duha Svetoga.

PROSLAVA MALE GOSPE U VAROSU. Svake godine s najvišom bogoljubnošću i svečanošću varoška župa slavi svoju zaštitnicu i titulara — Malu Gospu. I ove godine blagdan će se proslaviti tradicionalno. U srijedu 7. t. mj. u predvečerje bit će u 7 s. večernja, a zatim vatromet. Na Gospu bit će ujutro u 5 s. lekcije. U 6 s. pjevana sv. Misa. Zatim tihe sv. Mise u 7, 7.30, 8, 8.30, i 9 s. U 10.30 s. bit će pontifikalna sv. Misa preuzv. biskupa. Popodne u 5.30 s. bit će procesija. Iza procesije bit će propovijed i blagoslov.

SAT KLANJANJA. U nedjelju 4. t. mj. bit će po običaju sat klanjanja u katedrali s prigodnom propovijedi. Počinje u 6 s. uvečer.

POZIV SJEMENIŠTARCIMA. Svi sjemeništarci imaju biti u sjemeništu u petak 9. IX. najkasnije do 6 sati navečer — Ravnateljstvo.

U FOND NAŠEGA LISTA doprinijeli su: Marko Stojić Din 20. — Da počaste uspomenu pk. Ivana Milić-Štrkalj: Don Ante Radić i don Frane Grandov po Din 10. — Uprava harno zahvaljuje.

SVIM ČLANICAMA »ŽIVOGA SVIJETA« javljam, da je nakana klanjanja za slijedeći tjedan (5.—11. IX.): da u teškim danima sadašnjice u Presvetoj Euharistiji nađemo snage i jakosti, da odolimo navalama modernoga materijalističkog života i neokaljaju sačuvamo svoju vjeru i svoj krišćanski značaj — Don Ante Radić.

OSUĐEN RADI ZAPALJENJA KUĆE. Ovih dana osuđen je na godinu dana stroga zatvora g. Mate Junaković Josin. Okrivljenik je zapalio kuću svog oca, eda bi se otac domogao osiguranje u iznosu od 107 hiljada dinara. Kuća je bila osigurana kod društva »Slavije«.